

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาหลังการประเมินภายนอกรอบแรก เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาครั้งนี้

1. การพัฒนาคุณภาพ

1.1 ความหมายของการพัฒนา

1.2 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ

2. การประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 ความหมาย ของการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.3 หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา

2.4 ระดับของการประกันคุณภาพการศึกษา

2.5 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของกรมสามัญศึกษา

2.6 การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

3. การประเมินคุณภาพ

3.1 ความหมายของการประเมินคุณภาพ

3.2 การประเมินคุณภาพภายนอก

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

4. มาตรฐานการศึกษา

4.1 มาตรฐานการศึกษาของชาติ

4.2 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3 มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบแรก (2544-2548)

4.4 มาตรฐานการศึกษาที่ได้รับการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพควรปรับปรุงของโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 3-4 ที่ผ่านการประเมินภายนอกรอบแรก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

5. รายชื่อโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 3-4 ที่ผ่านการประเมินภายนอกรอบแรก

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การพัฒนาคุณภาพ

1.1 ความหมายของการพัฒนา

การพัฒนา (Development) มีความหมายแตกต่างกับคำว่า “เจริญเติบโต” (Growth) และ “ความทันสมัย” (Modernization) ซึ่ง ดิเรก ฤกษ์หรั่ง (2527 : 25) ได้อธิบายความแตกต่างไว้ว่าการเจริญเติบโตนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติในตัวผู้กระทำการในขณะที่ความทันสมัยเป็นกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์จากแหล่งที่เจริญแพร่ไปยังโลกที่ล้าหลังด้วยวิธีการ โดยมีเป้าหมายที่จะรับสภาพชีวิตที่ดีกว่าส่วนการพัฒนา ได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย ดังนี้

อนันต์ เกตุวงศ์ (2533 : 35) ให้ความหมายว่า “การพัฒนา” (Development) หมายถึงกระบวนการของการได้มาซึ่งความเจริญเติบโตที่มั่นคงในความสามารถของระบบ โดยการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ต่อไปเรื่อย ๆ ให้บรรลุความสำเร็จที่ก้าวหน้าทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

ปกรณ์ ปริยากร (2538 : 36) ให้ความหมายว่า “การพัฒนา” หมายถึง การแสวงหาช่องทางเพื่อแก้ไขปัญหาความอดอยากหรือภาวะทุโภชนาการ แก้ปัญหาความยากจน และแก้ปัญหาความเจ็บป่วยของประชาชน เพราะปัญหาเหล่านี้เป็นสิ่งที่บั่นทอนและทำลายศักยภาพของปัจเจกบุคคล กับจะนำความยุ่งยากมาสู่สังคมได้ในที่สุด

เฉลิม บุรีภักดี (2520 : 3) ให้ความหมายว่า “การพัฒนา” หมายถึงการแก้ไขปัญหาที่ไม่พึงประสงค์และการไปสู่เป้าหมายที่ดีกว่า หรือการพัฒนา คือ การแก้ปัญหาและการทำให้บรรลุเป้าหมายนั่นเอง

ทิตยา สุวรรณชฎ (2522 : 19) ให้ความหมายว่า “การพัฒนา” เป็นกระบวนการในอันที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยจัดสรรทรัพยากรของสังคม เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่จะให้บรรลุเป้าหมายที่สังคมนั้นได้เลือกสรรแล้ว ด้วยการควบคุมอัตราการเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526 : 35) ให้ความหมายว่า “การพัฒนา” หมายถึง การกระทำให้เกิดขึ้นคือเปลี่ยนจากสภาพหนึ่งไปสู่สภาพหนึ่งที่ดีกว่า โดยมีการกระทำอย่างมีระบบ ซึ่งเสมือนกลวิธีหรือ มรรควิธี (Means) เพื่อให้การปฏิบัติงานต่างๆ ก้าวไปสู่ผล (Ends) ของกิจกรรม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2526 :54) ให้ความหมายว่า “การพัฒนา” ในส่วนที่เกี่ยวกับ การวางแผนปฏิบัติไว้ว่า ในความหมายของการวางแผน เป็นกระบวนการเคลื่อนย้ายจาก “ความด้อยพัฒนา” (Underdevelopment) ให้หลุดพ้นจากความยากจน หรือเป็นมาตรการให้ หลุดพ้นความทุกข์ยากที่ไม่พึงประสงค์ สำหรับความหมายเชิงปฏิบัติ หมายถึง การชักชวน หรือกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นความพยายามที่ตั้งใจกระทำเพื่อการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างทางสังคมของประชากรเป้าหมาย โดยในโครงการที่วางขึ้นเพื่อปฏิบัติการให้บรรลุ ตามเป้าหมายด้วยกลวิธีการทำงานพัฒนาต่าง ๆ

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2540 : 72) ได้สรุปความหมายของการพัฒนาไว้ว่า

1. การพัฒนา คือ การเปลี่ยนแปลงตามแผนหรือ การเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนด ทิศทาง นั่นคือการพัฒนาไม่ได้เป็นเรื่องธรรมชาติ หากเป็นความพยายามของมนุษย์พยายามที่ จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น โดยกำหนดทิศทางหรือรายละเอียดล่วงหน้าว่าจะพัฒนาอะไร พัฒนาอย่างไร ใครจะเป็นผู้พัฒนาและถูกพัฒนา

2. เป้าหมายสุดขยอของการพัฒนาอยู่ที่คน คนเป็นทั้งผู้ถูกพัฒนาและผู้รับผลการ พัฒนามองคนเป็นกลุ่ม หรืออยู่ในกลุ่ม ดังนั้นการพัฒนาคนจึงรวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ การ เมือง และสังคมวัฒนธรรม

3. เป้าหมายของการพัฒนาคน กลุ่มคน หรือสังคม คือความอยู่ดี กินดีด้านต่าง ๆ หรือสภาพสังคมที่ดี ซึ่งรวมถึงสภาพทางเศรษฐกิจและการเมือง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญขึ้น หรือดีขึ้นกว่าเดิม เป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสภาพที่ไม่น่าพอใจไปสู่สภาพที่น่าพอใจโดยมีการ กำหนดทิศทางที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าสามารถวัด ได้ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ

ในด้านการศึกษาคุณภาพของผู้เรียนเป็นผลผลิตปลายทาง การพัฒนาคุณภาพของคน ให้มีคุณภาพให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การพัฒนานั้นมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับทุก ๆ คน อีกทั้งมีบทบาทมากในทุก ๆ ประเทศ โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะประสบความสำเร็จ ได้ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่าย หากสถานศึกษาไม่มีการพัฒนาปรับปรุงมาตรฐาน คุณภาพของตนเอง คุณภาพการศึกษาในภาพรวมของประเทศจะดีไม่ได้ จึงจำเป็นต้องมีการ พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพให้ได้มาตรฐานตามมาตรฐานการศึกษา โดยยึดหลักการ แนวคิด และทฤษฎีทางการบริหารที่สำคัญๆ ผสมผสานกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดดังนี้

1.2.1 การบริหารคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management :TQM)

ความหมายของการบริหารคุณภาพโดยรวมหรือการบริหารแบบเบ็ดเสร็จ หมายถึง แนวทางในการบริหารขององค์กรที่มุ่งเน้นคุณภาพ โดยสมาชิกทุกคนขององค์กรต้องมีส่วนร่วม และมุ่งหมายผลกำไรระยะยาวด้วยความพึงพอใจให้ผู้รับบริการรวมทั้งการสร้างผลประโยชน์ แก่บุคลากรขององค์กรและสังคมด้วยในขณะเดียวกัน ในยุคของการแข่งขันเชิงคุณภาพดังเช่น ปัจจุบัน องค์กรต่าง ๆ ได้พัฒนาหลักการบริหารที่น่าสนใจของตนเองขึ้นมา ดังกรณีหลักการ บริหารคุณภาพโดยรวมที่นิยมเรียกสั้นๆ ว่าทีคิวเอ็ม (TQM) ก็เป็นหลักการหนึ่งที่ได้รับการพัฒนา ขึ้นเพื่อใช้ในการบริหารโดยมุ่งให้ความสำคัญไปที่ความรับผิดชอบต่อการผลิต หรือการให้บริการ ที่มีคุณภาพร่วมกัน กระตุ้นให้แต่ละฝ่ายมุ่งพัฒนาคุณภาพของงาน หลักการบริหารนี้มีพื้นฐาน มาจากหลักการควบคุมคุณภาพโดยรวม (Total Quality Control : TQC) ที่ได้เน้นความมีพันธะ ผูกพันกับองค์กร และการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยกำหนดหลัก 14 ประการ เพื่อพัฒนา คุณภาพงาน ดังนี้ (วิโรจน์ สารรัตน์. 2542 : 27-28)

- 1) ให้มีพันธะผูกพันระยะยาว เพื่อการปรับปรุงผลผลิตและการบริการ
- 2) ให้นำปรัชญาใหม่ๆ มาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพ
- 3) สร้างคุณภาพกับผลผลิตเป็นอันดับแรก
- 4) สร้างความจงรักภักดีและความเชื่อถือระยะยาว
- 5) ปรับปรุงระบบการผลิตแบบการให้บริการอยู่เสมอ
- 6) ให้มีการอบรมบุคลากร
- 7) ให้มีสถานะความเป็นผู้นำ
- 8) จัดบรรยากาศแห่งความกลัว ทำงานด้วยความเป็นสุข
- 9) จัดอุปสรรคระหว่างหน่วยงานเพื่อความเป็นทีม
- 10) จัดคำขวัญหรือคำชักชวนเพื่อให้ปรับปรุงคุณภาพ เพราะอาจเป็นสาเหตุ

ให้คุณภาพและการผลิตตกต่ำเสียเอง

- 11) จัดการใช้มาตรฐานการทำงานและเป้าหมายเชิงปริมาณกับระดับต่าง

แต่ใช้ภาวะผู้นำแทน

- 12) เปลี่ยนจุดเน้นจากมุ่งปริมาณเป็นมุ่งคุณภาพ
- 13) ให้มีแผนงานให้การศึกษาและการพัฒนาตนเอง
- 14) ให้ยึดถือการเปลี่ยนแปลงเป็นการกิจแห่งตน

จากแนวความคิดการบริหารคุณภาพโดยรวมสรุปได้ว่า การบริหารคุณภาพโดยรวม หมายถึง การทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจด้วยการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มระดับความพึงพอใจให้ผู้รับบริการโดยทุกคนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรมีส่วนร่วม

1.2.2 การบริหารคุณภาพโดยใช้วงจรเดมมิง / วงจรคุณภาพ (The Deming Circle :

PDCA)

เป็นแนวความคิดในการแก้ปัญหา และเป็นการพัฒนากระบวนการอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วยขั้นตอนการทำงาน 4 ขั้นตอน เป็นการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบให้ครบวงจรอย่างต่อเนื่องหมุนเวียนไปเรื่อยๆ ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและคุณภาพเพิ่มขึ้น โดยมีขั้นตอนวงจรของ PDCA ดังนี้ (อิโตชิ คุมะ. 2540: 58 – 61)

1) การวางแผนและเตรียมการ (PLAN) ซึ่งจะครอบคลุมถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการแก้ไข และจัดทำแผนดำเนินงาน

2) การลงมือปฏิบัติตามแผน (DO)

3) การตรวจสอบหรือศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดจากการลงมือปฏิบัติตามแผนงานเพื่อให้สามารถเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น (CHECK)

4) การปรับปรุงแก้ไข ในกรณีที่ผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (ACTION)

1.2.3 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management : SBM)

การบัญญัติให้สถานศึกษาเป็น “นิติบุคคล” ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 นับเป็นการปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญของประเทศไทย ที่มุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติ และจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข การกระจายอำนาจดังกล่าวจะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการตามหลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School -Based Management : SBM) ทั้งในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในรูปคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู ผู้แทนชุมชน โดยมีความเชื่อว่า การตัดสินใจที่ดีที่สุดเกิดจากการตัดสินใจของคณะบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดและมีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนมากที่สุด ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (เอกสารประกอบการศึกษาดูด้วยตนเอง หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. 2547 : 153-155)

รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมี 4 รูปแบบ

1. รูปแบบที่มีผู้บริหาร โรงเรียนเป็นหลัก (Administration Control SBM)
2. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (Professional Control SBM)
3. รูปแบบที่มีชุมชนเป็นหลัก (Community Control SBM)
4. รูปแบบที่มีครูและชุมชนเป็นหลัก (Professional Community Control SBM)

หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization)
2. หลักการบริหารตนเอง (Self – Management)
3. หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Participation

of Stakeholders)

4. หลักการพัฒนาทั้งระบบ (Whole School Approach)
5. หลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability)

ลักษณะสำคัญของโรงเรียนที่ใช้การบริหารแบบ SBM

1. พันธกิจของโรงเรียนต้องชัดเจน สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนด และเป็น

ที่รับรู้ของสมาชิกทุกคน

2. รูปแบบการบริหาร โรงเรียนบริหารและจัดการศึกษาตามสภาพความต้องการ

และความจำเป็นของโรงเรียน

3. มุมมองเกี่ยวกับมนุษย์ ใช้ทฤษฎี Y มองว่าผู้ร่วมงานทุกคนเป็นคนดี มีความ

สามารถ มีความรับผิดชอบ สามารถเรียนรู้และพัฒนาได้

4. การตัดสินใจใช้รูปแบบการกระจายอำนาจ โดยคณะกรรมการโรงเรียน

มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

5. รูปแบบภาวะผู้นำ เกื้อหนุน อำนาจความสะอาด ไม่สั่งการและชี้แนะ

6. รูปแบบการใช้อำนาจ ด้วยเทคนิคแห่งความรู้ความเชี่ยวชาญ

7. เทคนิคการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากร เชิงกลยุทธ์เน้นที่ผลงาน

แก้ปัญหาได้ตามสถานการณ์ และรู้จักระดมทรัพยากรต่างๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้อย่าง

8. บทบาทของโรงเรียน สร้างรูปแบบการพัฒนา โรงเรียนขึ้นเอง และมุ่งพัฒนา

ทั้งองค์กร

9. บทบาทของหน่วยงานส่วนกลาง เป็นการกำหนดเป้าหมายการศึกษา

10. บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้กระตุ้นและประสานงานให้บุคลากร

ร่วมมือกันปฏิบัติงานและเป็นผู้พัฒนาทรัพยากร

11. บทบาทครูเป็นผู้ร่วมงาน เป็นผู้ตัดสินใจ เป็นผู้ริเริ่ม เป็นผู้ปฏิบัติ
12. บทบาทผู้ปกครอง มีส่วนร่วม สนับสนุน โรงเรียน และเสนอแนะแนวทาง

แก้ปัญหา

13. บรรยากาศองค์กร เน้นการทำงานเป็นทีม ให้ความร่วมมือ เคารพกันตามมติ
14. คุณภาพผู้บริหาร โรงเรียน ต้องมีความรู้ มีเทคนิคการบริหารที่ทันสมัย เรียนรู้อยู่ตลอดเวลาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของทุกคน

15. การประเมินประสิทธิผลต้องประเมินทั้งระบบ ทั้ง Input Process Output และ Outcome เพื่อประกันคุณภาพ และพัฒนาคุณภาพ

16. กำหนดเป้าหมายของการศึกษา/ผลผลิตทางการศึกษา ซึ่งเป็นผลลัพธ์ขั้นสุดท้ายของระบบ การศึกษาเพื่อให้เกิดความพึงพอใจของผู้รับบริการ(Customer's Satisfaction) เน้นคุณภาพผู้เรียน ให้มีคุณภาพ มีผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

17. จัดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนา ประสิทธิภาพสถานศึกษาตามบทบาทที่กำหนด

18. กำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยนำระบบข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้ผู้อยู่เกี่ยวข้องตัดสินใจในการดำเนินงาน กล่าวโดยสรุปการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะมุ่งเน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาทุกขั้นตอน

เงื่อนไขความสำเร็จของการนำ SBM ไปสู่การปฏิบัติ

1. ผู้บริหารจะต้องมีคุณลักษณะของผู้นำทางวิชาการอย่างแท้จริง สามารถให้ความช่วยเหลือทางวิชาการได้ นิเทศได้ และเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถจูงใจให้ครูทุกคนอยากทำงานและมุ่งไปที่ความสำเร็จของงาน
2. ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีความเข้าใจในบทบาทของตน สร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่องการบริหารและจัดการการศึกษา และประการสำคัญที่สุด คือทุกฝ่ายต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของการศึกษาและผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ต้องมีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริงให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมมากที่สุด ในทุกกิจกรรมและเน้นการทำงานเป็นทีม
4. เน้นการพัฒนาวิชาชีพให้แก่บุคลากรในโรงเรียน โดยให้ความสำคัญกับการสื่อสารเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และการยอมรับ

5. ให้รางวัลกับผู้ที่มีผลงานดีเด่น โปร่งใส เสริมสร้างระบบคุณธรรมแรงจูงใจให้สมาชิกขององค์กรได้ทำงานอย่างมีความสุข

6. ต้องเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เพราะการเรียนรู้คือหัวใจของการบริหารและการจัดการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีการประเมินผลตามสภาพจริง มีแผนการเรียนและมีการวิจัยชั้นเรียน

7. ต้องมียุทธศาสตร์การสร้างเครือข่าย เช่น เครือข่ายผู้ปกครอง เครือข่ายชุมชน เครือข่ายศิษย์เก่าเพื่อพัฒนาการศึกษาาร่วมกัน

2. การประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

หน่วยงาน นักบริหาร และนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาให้ความหมายของการประกันคุณภาพไว้ดังนี้

สงบ ลักษณะ (2541 : 2) ให้ความหมายว่า เป็นการวางแผนและการปฏิบัติของหน่วยผลิต ที่มุ่งจะผลิตสิ่งที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้ผลผลิต เป็นกระบวนการจัดการของผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาให้สังคมเชื่อมั่นว่าจะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตรและตรงความมุ่งหวังของสังคม

กรมสามัญศึกษา (2542 ข :14) ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

อ่ำรุง จันทวานิช (2542 :7) ให้ความหมายว่า เป็นวิธีการ หรือกลยุทธ์ที่กำหนดแนวปฏิบัติหรือแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการศึกษาที่เป็นหลักประกันว่านักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 2) ให้ความหมายว่า เป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

อุทุมพร จามรมาน (2544 : 1) ให้ความหมายว่า เป็นการให้หลักฐานข้อมูลแก่ประชาชนว่า บุคคลในโรงเรียนทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ผู้ปกครอง นักเรียน และสาธารณชนมั่นใจว่านักเรียนน่าจะมีคุณภาพตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาการศึกษาซึ่งครอบคลุมการดำเนินงานต่างๆ ในกระบวนการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผนไว้ตั้งแต่ต้นเพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ที่เรียนจบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาจะต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน นั่นคือ ผลผลิตต้องตอบสนองต่อลูกค้า และเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ในด้านผู้ปกครองต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ร่วมตัดสินใจในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องแสดงภาระหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบต่อมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งรวมทั้งมาตรฐานด้านผลผลิต ด้านปัจจัย และด้านกระบวนการ ในด้านผลผลิตสถานศึกษา จะต้องกำหนดมาตรฐาน โดยคณะกรรมการสถานศึกษา เมื่อได้มีการจัดการศึกษาจนผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ ก็จะมีการกำหนดมาตรฐานให้สูงขึ้น และดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานด้านผลผลิตจะถูกยกระดับให้สูงขึ้นเรื่อยๆ จนถึงมาตรฐานระดับเขตพื้นที่การศึกษา และมาตรฐานชาติ นอกจากนี้สถานศึกษาจะต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา กล่าวคือมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย และนำไปปฏิบัติจนเกิดเป็นรูปธรรม (สมศักดิ์ สันธุระเวช, 2542 : 153)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 7) ได้เสนอแนะแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การพัฒนาคุณภาพศึกษามีแนวทางการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ

1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษา ให้เข้าสู่มาตรฐาน
2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัด ในส่วนกลาง ซึ่งถึงแม้จะเป็นบุคคลภายนอก แต่ก็ยังถือว่าเป็นการประเมินภายใน เพราะดำเนินการโดยหน่วยงานที่อยู่ในสายการบริหารของ

สถานศึกษา ซึ่งจะดำเนินการตรวจเยี่ยมและประเมินสถานศึกษาเป็นระยะ ๆ ตามที่กำหนด โดยหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพอันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การมหาชน

2.3 หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา

กรมวิชาการ (2542 ข : 3) ได้กล่าวถึงหลักการและกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษาไว้ดังนี้

1. การสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในด้านการศึกษา
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถานศึกษาของทุกฝ่ายทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ
3. ความร่วมมือทางวิชาการองค์กรบุคลากรในพื้นที่
4. ภายดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับ ทุกขั้นตอน
5. การดำเนินงานสามารถติดตาม ตรวจสอบได้
6. การรายงานสู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า หลักการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การสร้างความ มั่นใจ ความเชื่อถือในผลการจัดการศึกษา โดยมีส่วนร่วมในการดำเนินการกำกับ ติดตามและ ตรวจสอบ จนนำไปสู่ความพึงพอใจของการจัดการศึกษา

2.4 ระดับของการประกันคุณภาพการศึกษา

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542 : 154-155) กล่าวว่า แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษา จำแนกได้เป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับ Accountability หมายถึง สถานศึกษามีระดับการบริหารคุณภาพ (Quality Management) ที่สร้างความมั่นใจ พึงพอใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งเป็นลูกค้าว่า ผู้จบการศึกษา มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ในระดับนี้ ผู้ปกครองและชุมชนจะเป็นผู้ยอมรับในคุณภาพ ของผู้ที่จบการศึกษา โดยผู้ปกครองและชุมชน เข้ามาเกี่ยวข้องในรูปคณะกรรมการสถานศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาจะต้องเปิด โอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (ธรรมนูญ โรงเรียน) ร่วมรับผิดชอบและร่วมตัดสินใจ
2. ระดับ Accreditation หมายถึง สถานศึกษามีระบบการบริหารคุณภาพ (Quality Management) ที่สร้างความมั่นใจ พึงพอใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ซึ่งเป็นลูกค้า ว่าผู้จบ การศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยมีองค์กรภายนอกเป็นผู้รับรองมาตรฐานการศึกษา

อุทุมพร จามรมาน (2543 : 4) ยังได้กล่าวถึงระดับการประกันคุณภาพการศึกษาว่าแยกได้ 2 อย่างคือ

1. การประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน เป็นการควบคุมและตรวจสอบโดยตนเอง เพื่อให้รู้จุดบกพร่อง เพื่อการแก้ไข ปรับปรุงกับเสริมจุดแข็งให้แข็งแกร่งขึ้น
2. การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก เป็นการตรวจสอบจากกลุ่มผู้มีความรู้ความสามารถ การตรวจสอบจากภายนอกมักจะใช้การเยี่ยมชมเพื่อหาข้อมูลมาตัดสินใจ ตามเกณฑ์ภายนอกที่กำหนด

จากการศึกษาแนวคิด หลักการ และองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา พหุจะสรุปแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. การควบคุมคุณภาพ
2. การตรวจสอบคุณภาพ
3. การประเมินคุณภาพ

การดำเนินการทั้ง 3 ประการนี้ เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกัน กระบวนการแทรกแซงคุณภาพการศึกษาสามารถดำเนินการทั้งในระหว่างกิจกรรมการควบคุมคุณภาพการศึกษาและในกิจกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา

2.5 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของกรมสามัญศึกษา

กรมสามัญศึกษา (2542. ก : 3-5) ได้ใช้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อเป็นหลักประกันว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพของคนให้สอดคล้องกับลักษณะของสังคมปัจจุบัน อนาคต และเชื่อถือได้ กรมสามัญศึกษาจึงได้จัดการศึกษาจะเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างแท้จริงได้ ซึ่งในการเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย นโยบาย และมาตรการ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมัธยมศึกษาและได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจากองค์กรการประกันคุณภาพการศึกษา

2. เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม เกิดความเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เป็นที่ยอมรับของสังคม

3. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนและองค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

เป้าหมาย

1. ในปี 2542 สถานศึกษาทุกแห่งมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา
2. ภายในปี 2543 สถานศึกษาที่ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาผ่านการประเมินผลหรือตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาภายใน
3. ภายในปี 2545 สถานศึกษาที่ดำเนินการจัดประกันคุณภาพการศึกษาผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30
4. ภายในปี 2548 สถานศึกษาที่ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาผ่านการประเมินและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60
5. ภายในปี 2550 สถานศึกษาที่มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทุกแห่งผ่านการประเมินและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

นโยบาย

1. เร่งรัดพัฒนาให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานทัดเทียมกัน โดยมุ่งเน้นให้มีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบทบทวนและปรับปรุงคุณภาพ ตลอดจนการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา
2. ส่งเสริมให้สถานศึกษาให้มีการพัฒนาเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไว้ โดยมีกลไกการควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบทบทวนและปรับปรุงคุณภาพภายในที่เหมาะสม
3. สนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กร และสถาบัน ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการประกันคุณภาพการศึกษา และเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาให้สังคมได้ทราบ
4. ส่งเสริมให้มีการนิเทศ กำกับติดตาม ช่วยเหลือ สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐานการศึกษา และสนับสนุนให้สถานศึกษาได้รับการ ประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

มาตรการ

1. จัดตั้งองค์กรเพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งในเขตพื้นที่การศึกษา และ สถานศึกษา
2. จัดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมัธยมศึกษา ทั้งด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต
3. พัฒนาคู่มือผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษาให้เข้าสู่ มาตรฐานวิชาชีพ
4. จัดหาและพัฒนาสื่อ เอกสาร คู่มือการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การบริหารการจัดการ และแนวดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา
5. ให้สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา มีข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพ
6. ประชาสัมพันธ์สร้างความร่วมมือให้ชุมชนได้เข้าใจ และมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาของสถานศึกษา
7. พัฒนาระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยเหลือและ สร้างขวัญกำลังใจ ให้สถานศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
8. ประสานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ให้ดำเนินการประเมินสถานศึกษา ที่ได้ผ่านการตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาภายในแล้ว เพื่อขอรับรองผล การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก
9. จัดทำรายงานความก้าวหน้าการประกันคุณภาพการศึกษา เสนอต่อประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
10. จัดให้มีมาตรฐานในการรักษามาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาแล้ว โดยให้มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในของสถานศึกษาปีละ 1 ครั้ง เพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากภายนอก อย่างน้อย 5 ปี ต่อครั้ง
11. จัดให้การประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา และนำผล มาปรับปรุงแก้ไข

2.6 การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

บทบาทของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการ โดย ประชาชนมีส่วนพัฒนาและ โรงเรียนจะต้องดำเนินการตามภาระงานต่อไป (สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. 2542 : 155-156)

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control) ดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 การกำหนดมาตรฐาน

1.1.1 จัดทำมาตรฐานการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นจากมาตรฐานกลาง โดยคณะกรรมการ โรงเรียนซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และประชาชน

1.1.2 จัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตของโรงเรียน

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา

1.2.1 การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และพัฒนากระตุ้น จูงใจให้ผู้ร่วมงานรู้จักและรักษาการเรียนรู้อยู่เสมอ เน้นให้บุคลากรในองค์กรมีความคิดริเริ่ม เพื่อการสร้างสรรค์ปรับปรุงสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้น

1.2.2 มีการสร้างจิตสำนึกของผู้ร่วมงาน ให้เห็นว่าการปรับปรุงคุณภาพ จะต้องปรับปรุงตลอดเวลาและเป็นหน้าที่ของทุกคน

1.2.3 เป็นสมาชิกชมรมทางวิชาการจังหวัดและเป็นเครือข่ายศูนย์วิทยบริการ

1.2.4 จัดทำธรรมเนียมโรงเรียน

1.2.5 พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและสื่อการเรียนการสอน

1.2.6 บริการให้มีคุณภาพ (Quality Management) มุ่งเน้นผลผลิต (นักเรียน) ที่ต้องสนองความต้องการของลูกค้า ดังนี้

1) ควบคุมคุณภาพ และประเมินตนเองในทุกๆ กิจกรรมของกระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้วงจรควบคุมคุณภาพ (Quality Control Circle) PDCA ของเดมมิ่ง

2) มีการทำงานมาตรฐานโดยควบคุมกระบวนการตามเอกสารคู่มือ 3 ระดับ ที่จัดทำขึ้นดังนี้ คือ คู่มือนโยบาย คู่มือขั้นตอนการทำงาน / แนวปฏิบัติ/วิธีการ และคู่มือการทำงาน / แผนการสอน

3) ต้องให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม (Total Participation) เพื่อให้พลังที่มีอยู่อย่างไม่จำกัดของทุกคนในองค์กรร่วมพลังกันพัฒนาให้ตรงตามความต้องการของลูกค้าและความต้องการที่เปลี่ยนแปลง

4) มีการทำงานเป็นคณะในทุกระดับ เน้นให้ทุกคนมีอำนาจตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลให้ปรับปรุงแบบสร้างสรรค์ขวัญกำลังใจและเจตคติที่ดี

1.2.7 พัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน

1.2.8 ระดมความร่วมมือจากชุมชนและเอกชน

2. การตรวจสอบคุณภาพ หรือการทบทวนคุณภาพภายใน (Internal Audit or Internal School Review)

2.1 โรงเรียนทบทวนคุณภาพภายในด้านคุณภาพโรงเรียนแลคุณภาพการสอน
ทุกปี

2.2 นำผลการทบทวนมาดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงให้ได้คุณภาพตาม
มาตรฐานที่กำหนด

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาคควรกำหนดให้มีการประเมินความ
ก้าวหน้า และเมื่อสิ้นสุดโครงการสถานศึกษาในทุกๆ แผนงาน แล้วนำผลมาพัฒนาปรับปรุง
กรมวิชาการ (2542. ก : 17) ได้กล่าวถึงข้อกำหนดในการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาของสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน เป็นข้อตกลงที่กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรร่วมกัน
ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาใน
ช่วงเวลาที่กำหนด โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเป็นพื้นฐานในการพัฒนา

2. การบริหารจัดการคุณภาพ เป็นการนำทรัพยากรและวิธีต่างๆ มาดำเนินการ
จัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีระบบคุณภาพ มีมาตรฐานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน
ธรรมนูญโรงเรียน โดยเน้นด้านการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และด้าน
การบริหารจัดการ

3. การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการรวบรวม
ข้อมูลการปฏิบัติงาน การประเมินสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแผนพัฒนา
คุณภาพที่กำหนดในธรรมนูญสถานศึกษาทุกปี เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4. การรายงานคุณภาพการศึกษา เป็นการสื่อสารให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการ
ศึกษาที่กำหนดไว้ในธรรมนูญสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

กรมสามัญศึกษา (2542. ข : 24-25) ได้กล่าวถึง แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพ
การศึกษาของสถานศึกษา ไว้ว่ามี 6 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาและการเตรียมการ ได้แก่

1.1 การตั้งคณะทำงาน ศึกษาและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

1.2 การให้การศึกษแก่ครูและบุคลากร

1.3 การตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการในการดำเนินการประกันคุณภาพ

การศึกษา

2. การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่
 - 2.1 การจัดทำมาตรฐานการศึกษา
 - 2.2 การจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาและการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.3 การจัดทำธรรมเนียมสถานศึกษา
 - 2.3.1 การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
 - 2.3.2 การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา
 3. การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ ได้แก่
 - 3.1 การทบทวนแผนการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 3.2 การพัฒนาบุคลากร
 - 3.3 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
 - 3.4 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
 - 3.5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล
 4. การตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่
 - 4.1 การเตรียมการ
 - 4.2 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
 - 4.3 การสรุปผล
 - 4.4 การรายงาน
 5. การพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา ได้แก่
 - 5.1 การพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
 - 5.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
 6. การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก ได้แก่
 - 6.1 การประสานงานกับองค์กรประเมินภายนอก
 - 6.2 การสร้างความเข้าใจให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
 - 6.3 การเตรียมการด้านบุคลากร
 - 6.4 การเตรียมการด้านเอกสาร รายงาน สื่อ อุปกรณ์
 7. สภาพความสำเร็จของโรงเรียนที่มีการประกันคุณภาพการศึกษา
- วารินทร์ สีนสูงสุด (2542 : 158) ได้กล่าวถึงผลที่โรงเรียนจะได้รับจากการประกันคุณภาพการศึกษา ว่ามีดังนี้

1. ได้รับความนิยมนและศรัทธา
 2. มีความคล่องตัวในการบริหาร
 3. มีการพัฒนาและประเมินตนเอง
 4. มีการยกระดับคุณภาพสู่มาตรฐานสากล
 5. เป็นแบบอย่างให้แก่ภาครัฐ
 6. นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพมากยิ่งขึ้น
 7. กระบวนการรับรองมาตรฐานคุณภาพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- สงบ ลักษณะ (2541 : 2-7) ได้เปรียบเทียบผลสำเร็จของโรงเรียนที่มีระบบการประกันคุณภาพกับโรงเรียนที่ไม่มีระบบการประกันคุณภาพว่ามีความแตกต่างกัน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบผลสำเร็จที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนที่มีระบบการประกันคุณภาพกับโรงเรียนที่ไม่มีระบบการประกันคุณภาพ

โรงเรียนที่มีระบบการประกันคุณภาพ	โรงเรียนที่ไม่มีระบบการประกันคุณภาพ
1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกด้านสูง ได้มาตรฐานสม่ำเสมอ	1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แน่นอน สูงต่ำผันแปรตามปัจจัยต่างๆ
2. นักเรียนทุกคนได้มาตรฐานสม่ำเสมอ	2. นักเรียนบางคนได้มาตรฐาน ในบางด้านผันแปรไม่แน่นอน
3. นักเรียนและผู้ปกครองรู้ล่วงหน้าว่าจะได้รับผลอะไรจากการเรียนในสถานศึกษาและเป็นผลที่ตรงกับความต้องการ	3. ไม่รู้ล่วงหน้าชัดเจน แต่คาดการณ์ได้จากลักษณะของโรงเรียน และจากศิษย์เก่าที่ไปศึกษาต่อหรือทำงาน
4. ผู้ปกครอง ชุมชน ครู หน่วยจัดการศึกษาในท้องถิ่นมีส่วนร่วมกำหนดมาตรฐานคุณภาพที่ผสมกลมกลืนระหว่างมาตรฐานสากล มาตรฐานชาติ และมาตรฐานท้องถิ่น	4. ครูสอนตามหนังสือมากกว่าการคิดถึงมาตรฐานคุณภาพ
5. ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำการจัดการเพื่อควบคุมโรงเรียนที่มีระบบการประกันคุณภาพ โดยเน้นกำลังกับครู คณะกรรมการ โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนวางแผนการยกระดับคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บังเกิดผล มาตรฐาน มีการตรวจสอบยอมรับในแผนการดำเนินงานของโรงเรียน	5. ส่วนใหญ่เป็นความสามารถเฉพาะตัวของผู้บริหาร และครูบางคนที่จะจัดการเรียน การสอนอย่างมีคุณภาพบ้าง มักไม่สามารถ แสดงแผนการบริหารและแผนการจัด การเรียนการสอนที่ได้มาตรฐานครบถ้วน ทัวถึง ชุมชน ไม่มีส่วนร่วมทั้งการวางแผน และการตรวจสอบเห็นชอบกับแผน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

โรงเรียนที่มีระบบการประกันคุณภาพ	โรงเรียนที่ไม่มีระบบการประกันคุณภาพ
<p>6. ครูได้รับการพัฒนาและจูงใจให้วางแผนการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเน้นกระบวนการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การบรรลุมาตรฐานคุณภาพการเรียนรู้อย่างครบถ้วน ให้ผู้เรียนทุกคนเรียนเต็มศักยภาพ ผู้บริหารและคณะกรรมการโรงเรียนติดตามตรวจสอบการเรียนการสอนและช่วยให้มีคุณภาพอย่างเป็นระบบ</p>	<p>6. ผู้บริหารและครูไม่สนใจการวางแผนการสอนมักสอนโดยยึดเนื้อหาและหนังสือเรียน ครูเป็นศูนย์กลาง ครูบางส่วนมีความสามารถเฉพาะตัวช่วยให้ผู้เรียนที่มีความพร้อมมากให้บรรลุมาตรฐานคุณภาพ การกำกับติดตามตรวจสอบไม่ชัดเจน ผู้เรียนแต่ละบุคคลไม่ได้รับการส่งเสริมให้เรียนรู้เต็มศักยภาพ ไม่มั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนจะบรรลุมาตรฐานคุณภาพ</p>
<p>7. มีระบบการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง มุ่งตรงต่อการบรรลุมาตรฐานคุณภาพและบันทึกผลประเมินผลงานที่ผู้บริหารและครูตรวจสอบผลการเรียนและบันทึกผล นำผลมาใช้เพื่อการพัฒนาและรายงานสู่ชุมชนสม่ำเสมอว่าจัดการเรียนการสอน ทำให้บังเกิดผลตามเป้าหมาย คุณภาพการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าได้ดีเพียงใด</p>	<p>7. มีการวัดผลประเมินผลตามระเบียบ ไม่ได้มุ่งตรงต่อมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดไว้ ไม่มีการเอาใจใส่กำกับพิจารณาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมักปล่อยปละละเลยในคุณภาพการเรียนการสอนเมื่อประเมินผลปลายภาคเรียนจึงไม่เห็นผลสำเร็จในคุณภาพการเรียนรู้ตามมาตรฐานที่ต้องการให้ได้ทั่วถึงผู้เรียนทุกคน</p>
<p>8. มีระบบการตรวจสอบจากภายนอก เช่น คณะกรรมการโรงเรียน หรือหน่วยงานในอำเภอ จังหวัด เพื่อกำกับการวางแผนการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติของครูและผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ใช้เป็นฐานของการพัฒนาและให้รางวัลหรือโทษ</p>	<p>8. ไม่มีระบบตรวจสอบอย่างมีระเบียบระบบจากภายนอกโรงเรียน จึงปล่อยปละละเลยให้จัดการศึกษาอย่างไม่มีคุณภาพก็ได้</p>

ที่มา : วารสารข้าราชการครู. “แนวทางประกันคุณภาพการศึกษา.” สิงหาคม – กันยายน, 2541

ฉบับที่ 18(6) หน้า 2 – 7

กรมวิชาการ (2545 ค : 29) ได้กล่าวถึงสภาพความสำเร็จของสถานศึกษาที่มีการประกันคุณภาพ ว่า

1. ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะต่างๆ ครบถ้วนตามมาตรฐานการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม
2. สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาที่เป็นระบบคุณภาพมีมาตรฐานการดำเนินงาน มีการติดตาม กำกับงาน และทำงานร่วมกัน
3. ชุมชน มีความมั่นใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เข้าร่วมจัดการศึกษา และส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษา
4. สถานศึกษา หน่วยงาน สถานประกอบการ ที่รับผู้จบการศึกษาไปศึกษาต่อ หรือทำงานมีความพึงพอใจและมั่นใจในคุณภาพของผู้จบการศึกษา

3. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)

3.1 ความหมายของการประเมินคุณภาพ

อุทุมพร จามรมาน (2543 : 4) ให้ความหมายว่า เป็นการหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพของผลผลิต/บริการของหน่วยงานตามเกณฑ์ที่กำหนด

ทบวงมหาวิทยาลัย (2542 : 4) ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของคณะ โดยภาพรวมว่า เมื่อมีระบบการประกันคุณภาพ หรือระบบควบคุมคุณภาพแล้ว ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงคุณภาพมากขึ้นเพียงใด

3.2 การประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (2546 : 3) กล่าวว่า การประเมินคุณภาพภายนอกคือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินคุณภาพที่ได้รับ การรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ. เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

3.2.1 หลักการของการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546 : 3-4) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการสำคัญ 5 ประการ คือ

1. เป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่อง การตัดสินใจ การจับผิด หรือลงโทษ
2. ยึดหลักความเที่ยงตรงเป็นธรรม โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความจริง และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability)
3. มุ่งสร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการการศึกษาของชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบายแต่ยังคงมีความหลากหลายในทางปฏิบัติที่สถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน
4. มุ่งเน้นในเรื่องการส่งเสริมและประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตรมากกว่า การกำกับและควบคุม
5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพและการพัฒนาการจัดการศึกษา จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546 : 4) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ว่า

1. เพื่อตรวจสอบ ยืนยันสภาพจริงในการดำเนินการของสถานศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งสะท้อนให้เห็นจุดเด่นและจุดด้อยของสถานศึกษา เงื่อนไขของความสำเร็จ และสาเหตุของปัญหา
3. เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด
4. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง
5. เพื่อรายงานผลประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

3.2.3 ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546 : 4-5) ได้กล่าวว่าการประเมินคุณภาพภายนอก มีความสำคัญและมีความหมายต่อสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ สาธารณชน ดังต่อไปนี้

1. เป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานและพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

2. เพิ่มความมั่นใจและคุ้มครองประโยชน์ให้ผู้รับบริการทางการศึกษาว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษามุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุขเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

3. สถานศึกษาและหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนท้องถิ่นมีข้อมูลที่จะช่วยตัดสินใจในการวางแผนและดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบายมีข้อมูลสำคัญในภาพรวมเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาทุกระดับทุกสังกัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแนวนโยบายทางการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.4 จุดมุ่งหมายการประเมินภายนอกรอบแรก (พ.ศ. 2544 - 2548)

1) ในรอบแรกของการประเมินภายนอก (พ.ศ. 2544 – 2548) เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินภายนอกจะมีเพียงชุดเดียว สำหรับการประเมินสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่ง ทุกสังกัด ทุกขนาด และทุกเขตพื้นที่

2) การนำไปประเมินสถานศึกษาในรอบแรกจะเป็นการยืนยันสภาพการดำเนินงานตามข้อมูลหรือร่องรอยหลักฐานที่สถานศึกษาจัดเก็บด้วยวิธีการที่สถานศึกษากำหนดขึ้น และร่องรอยหรือข้อมูลจากผู้ประเมินภายนอกเก็บเพิ่มเติม โดยจะไม่มี การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาในลักษณะสรุปรวมว่าผ่านหรือไม่ผ่าน รับรองหรือไม่รับรอง แต่จะเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษาตามมาตรฐานแต่ละตัว โดยหลักการนี้การประเมินสถานศึกษาจึงมิได้เน้นการเปรียบเทียบหรือแข่งขันกันระหว่างสถานศึกษาแต่เป็นการเปรียบเทียบการดำเนินงานระหว่างมาตรฐานการศึกษากันเองภายในสถานศึกษานั้นๆ ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง แก้ไขที่จุดควรพัฒนา และเสริมจุดเด่นของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

3) การประเมินภายนอกจะเป็นกระบวนการที่สร้างสรรค์และเป็นกัลยาณมิตรมิใช่การจับผิดการดำเนินงานของหน่วยงานหรือผู้บริหาร ผลการประเมินภายนอกจะไม่ใช่เป็นสารสนเทศประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมหรือสนับสนุน การดำเนินงานของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานทั่วกัน มิได้มีเป้าหมายหลักเพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาให้ทุนให้โทษแก่ผู้เกี่ยวข้อง

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน (2546 : 55-58) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษา ตามที่กำหนดใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการบริหารจัดการรวมทั้งการทำงานที่เน้นคุณภาพเป็นการทำงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นระบบครบวงจร (PDCA) โดยสถานศึกษาจะต้องมีการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานแล้วรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบทุกปี และได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อชี้จุดเด่นที่ควรพัฒนาให้สถานศึกษาได้พัฒนาคุณภาพต่อไป

การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นบทบาทหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีแนวคิดบนพื้นฐานของการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายหลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้มีเอกภาพเชิงนโยบายรวมทั้งผลักดันให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพดียิ่งขึ้นตามความต้องการของผู้เรียนและผู้รับบริการ ซึ่งหลากหลายตามวัตถุประสงค์และบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ โดยใช้การรายงานตามความจริงให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนได้รับทราบกรอบการประเมินคุณภาพภายนอกจะดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้เป็นมาตรฐาน เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินภายนอกแรกมี 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเป็นมาตรฐานเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน มาตรฐานเกี่ยวกับการสอนของครู และมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหาร

การประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก เชื่อมโยงกันด้วยมาตรฐานการศึกษา โดยสถานศึกษาจะใช้มาตรฐานการศึกษาใดก็ได้ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา แต่ควรมีส่วนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินภายนอก ซึ่งพัฒนาตามจุดมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติรวมอยู่ด้วยการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา

จะต้องส่งให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อให้คณะผู้ประเมินภายนอกได้ศึกษาอย่างละเอียดก่อนการตรวจสอบเยี่ยมสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นงานที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในและเป็นการตรวจสอบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานแก่สถานศึกษา และทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพภายในการจัดการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพภายนอกจึงมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546 : 57) เมื่อสถานศึกษามีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และจัดทำรายงานการประเมินตนเองเป็นประจำทุกปี (Self-Assessment Report หรือเรียกย่อๆ ว่า SAR) รายงานดังกล่าวจะเสนอต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พ.ร.บ. รัตนวิจิตรและคณะ (2544 : 8) ได้กล่าวถึง ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินภายนอกว่า ผู้ประเมินคือสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคลหรือหน่วยงานที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ซึ่งการประเมินภายนอกนั้นสถานศึกษาทุกแห่งต้องรับการประเมินภายนอกครั้งแรกภายในหกปีนับตั้งแต่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้บังคับ และต้องรับการประเมินภายนอกหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินภายนอกครั้งสุดท้าย ในการสร้างสภาพพร้อมที่จะรับการประเมิน รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาจะช่วยให้คณะผู้ประเมินภายนอกสามารถวางแผนเพื่อรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินคุณภาพของสถานศึกษาได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว การประเมินตนเองจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งการประเมินคุณภาพภายนอก การประเมินตนเองมิได้มีความหมายเฉพาะการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งเป็นผลจากระบวนการจัดการเรียนการสอน แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงกระบวนการดำเนินงานบริหารจัดการทุกด้าน ตามสภาพที่เป็นอยู่จริงของสถานศึกษา

ดังนั้นการประเมินตนเองจึงเน้นการประเมินตามสภาพเป็นจริงของข้อมูลไม่ว่าจะเป็นสภาพการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการและการบริการต่างๆ อย่างไรก็ตามถึงแม้เกณฑ์การประเมินตนเองจะครอบคลุมการบริหารงานของสถานศึกษาทุกด้าน แต่เนื่องจากการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมิน โดยมีความต่อเนื่องมาจากการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเอง จึงเป็นงานที่ยืนยันผลของการประเมินภายในที่ทำโดยสถานศึกษาเองว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด

4. มาตรฐานการศึกษา

4.1 มาตรฐานการศึกษาชาติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ที่ได้แถลงต่อรัฐสภา ต่างมีอุดมการณ์และหลักการการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับ โอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตอันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่พึงประสงค์

อุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษาคือการจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็กปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่า การศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองและพึ่งกันเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ

เพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์และหลักการในการจัดการศึกษาดังกล่าว จึงได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ไว้ 3 มาตรฐาน และ 11 ตัวบ่งชี้ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทย ที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

เป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น “คนเก่ง คนดี และมีความสุข” โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาการตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์ และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ตัวบ่งชี้

1.1 กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์

1.1.1 คนไทยมีสุขภาพกายและจิตที่ดี มีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย

1.2 ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม

1.2.1 คนไทยสามารถเรียนรู้เพิ่มเติมตามศักยภาพของตนเอง

1.2.2 คนไทยมีงานทำและนำความรู้ไปใช้ในการสร้างงานและสร้างประโยชน์ให้สังคม

1.3 ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว

1.3.1 คนไทยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ รู้ทันโลก รวมทั้งมีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

1.3.2 คนไทยสามารถปรับตัวได้ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

1.4 ทักษะทางสังคม

1.4.1 คนไทยเข้าใจและเคารพในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสังคม มีทักษะและความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

1.4.2 คนไทยมีความรับผิดชอบ เข้าใจ ยอมรับ และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันสามารถแก้ปัญหาในฐานะสมาชิกของสังคมไทยและสังคมโลกโดยสันติวิธี

1.5 คุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

1.5.1 คนไทยดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วาจสุจริต และมโนสุจริต

1.5.2 คนไทยมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมและสังคม มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นคนไทย มีความภูมิใจในชนชาติไทย รักแผ่นดินไทย และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดีเป็นอาสาสมัคร เพื่อชุมชนและสังคมในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษาจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่หลากหลายตรงตามความต้องการ และมีความสุขในการเรียนรู้ ครู ศึกษานิเทศก์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเตรียมการสอนและใช้สื่อที่ผสมผสานความรู้ สากลกับภูมิปัญญาไทย จัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์

ความสำเร็จของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขึ้นอยู่กับ ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ผู้เรียน ครู คณาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และสมาชิกชุมชน และ ปัจจัยด้านการบริหาร ได้แก่ หลักการบริหารจัดการและหลักธรรมาภิบาล

ตัวบ่งชี้

2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

2.1.1 มีการจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความเหมาะสมของกลุ่มผู้เรียนทุกระบบ สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

2.1.2 ผู้เรียนมีโอกาส/สามารถเข้าถึงหลักสูตรต่างที่จัดไว้อย่างทั่วถึง

2.1.3 องค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย

2.1.4 มีการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อเพื่อการเรียนรู้และการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

2.2 มีการพัฒนาผู้บริหาร ครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ

2.2.1 ผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเป็น ระบบแบบต่อเนื่องเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพ

2.2.2 ผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีคุณธรรม มีความพึงพอใจในการทำงาน และผูกพันกับงานมีอัตราการออกจากงานและอัตราความผิดทางวินัยลดลง

2.3 มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

2.3.1 องค์กร ชุมชน มีส่วนรวมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน

2.3.2 ผู้รับบริการ/ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษา

2.3.3 มีการกำหนดระบบประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้การสร้างวิธีการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง

การเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคมแห่งความรู้การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัย และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรู้แบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมจะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพประสิทธิภาพและขีดความสามารถของคนไทยในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

ตัวบ่งชี้

3.1 การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

3.1.1 สถานศึกษาร่วมมือกับบุคลากรและองค์กรในชุมชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับ ร่วมจัดปัจจัยและกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และให้บริการทางวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาคนในชุมชน เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และคนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.1.2 ชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งขององค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสถานภาพเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ มีความปลอดภัย ลดความขัดแย้ง มีสันติสุข และมีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

3.2 การศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ และกลไกเรียนรู้

3.2.1 ศึกษาวิจัย สำรวจ จัดทำ และจัดตั้งแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ

3.2.2 ระดมทรัพยากร (บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ภูมิปัญญาและอื่นๆ) และความร่วมมือจากภายในและภายนอกสถานศึกษา ในการสร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภทเพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริง

3.2.3 ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาประเทศ

3.3 การสร้างและการจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม

3.3.1 ครอบครัวยุคใหม่ ชุมชน องค์กรทุกระดับ และองค์กรที่จัดการศึกษามีการสร้างและใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้

4.2 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2.1 มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
ตัวบ่งชี้

1.1 มีวินัย มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนา
ที่ตนนับถือ

1.2 มีความซื่อสัตย์สุจริต

1.3 มีความกตัญญูกตเวที

1.4 มีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม

1.5 ประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตน และส่วนรวมอย่างคุ้มค่า

1.6 ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรงไว้

ซึ่งความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีจิตสำนึก ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
ตัวบ่งชี้

2.1 รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง
สิ่งแวดล้อม

2.2 เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ
ผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

3.1 มีทักษะในการจัดการและทำงานให้สำเร็จ

3.2 เพียรพยายาม ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน

3.3 ทำงานอย่างมีความสุข พัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง

3.4 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3.5 มีความรู้สึที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ
มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้

4.1 สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอด คิดอย่างเป็นระบบ
และมีการคิดแบบองค์รวม

4.2 สามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย และแนวทางการตัดสินใจได้

4.3 ประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างมีสติ

4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี และมีจินตนาการ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
ตัวบ่งชี้

5.1 มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์

5.2 มีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์

5.3 สามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียน หรือนำเสนอด้วยวิธีต่างๆ

5.4 สามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

5.5 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และ
พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

6.1 มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน และการฟัง รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล

6.2 สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ รอบตัว ใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้
และสื่อต่างๆ ได้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา

6.3 มีวิธีการเรียนรู้ของตนเอง เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นได้ สนุกกับการเรียนรู้
และชอบมาโรงเรียน

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

7.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ และออกกำลังกายสม่ำเสมอ

7.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์

7.3 ปกป้องตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความ
รุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ

7.4 มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น

7.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนครู และผู้อื่น

มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
ตัวบ่งชี้

8.1 ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านศิลปะ

8.2 ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านดนตรี/นาฏศิลป์

8.3 ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านกีฬา/นันทนาการ

4.2.2 มาตรฐานด้านการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 9 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง
ตัวบ่งชี้

- 9.1 คุณธรรมจริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- 9.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
- 9.3 มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน
- 9.4 มีการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ๆ รับฟังความคิดเห็นใจกว้าง และยอมรับการเปลี่ยนแปลง
- 9.5 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป
- 9.6 สอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือตรงตามความถนัด
- 9.7 มีจำนวนพอเพียง (หมายรวมทั้งครูและบุคลากรสนับสนุน)

มาตรฐานที่ 10 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

- 10.1 มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน
- 10.2 มีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 10.3 มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 10.4 มีความสามารถใช้เทคโนโลยีการพัฒนารับรู้ของตนเองและผู้เรียน
- 10.5 มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนที่จัดให้
ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน
- 10.6 มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน
ให้เต็มตามศักยภาพ
- 10.7 มีการวิจัยเพื่อพัฒนารับรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน

4.2.3 มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้

- 11.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- 11.2 มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ
- 11.3 มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ
- 11.4 มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงาน และพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร

ตัวบ่งชี้

12.1 มีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูง และปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์

12.2 มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน

12.3 มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

12.4 มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

12.5 ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนาผู้เรียน

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

ตัวบ่งชี้

13.1 มีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา

13.2 มีการบริหารเชิงกลยุทธ์และใช้หลักการมีส่วนร่วม

13.3 มีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาสถานศึกษา

13.4 มีรูปแบบการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์

13.5 มีการตรวจสอบและถ่วงดุล

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

14.1 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น

14.2 มีรายวิชา/กิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ

14.3 มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัด

และความสามารถของผู้เรียน

- 14.4 มีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่อ อุปกรณ์ การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 14.5 มีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผลและการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน
- 14.6 มีระบบการนิเทศการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ
- 14.7 มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน
- มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย
- ตัวบ่งชี้
- 15.1 มีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เข้มแข็งและทั่วถึง
- 15.2 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถทางวิชาการและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน
- 15.3 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษและความถนัดของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
- 15.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม
- 15.5 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ และกีฬา/ นันทนาการ
- 15.6 มีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย
- 15.7 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย
- มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ
- ตัวบ่งชี้
- 16.1 มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่เหมาะสม
- 16.2 มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน
- 16.3 มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
- 16.4 มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียงและอยู่ในสภาพใช้การได้ดี
- 16.5 มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

5.2.4 มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญา

ในท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้

17.1 มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาใน

ท้องถิ่น

17.2 สนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการ

จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา
สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน

ตัวบ่งชี้

18.1 เป็นแหล่งวิทยากรในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน

18.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

4.3 มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพสถานศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานรอบแรก (2544-2548)

สำนักงานรับรองมาตรฐาน ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ใช้เป็นกรอบในการประเมิน
คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในรอบแรก 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ
มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านครู และมาตรฐานด้านผู้บริหาร ดังนี้ (สำนักงานรับรอง
มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2544 : 8 – 9)

4.3.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน ประกอบด้วย

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรม

เบื้องต้นของแต่ละศาสนา

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ซื่อสัตย์ สุจริต

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม

ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ อย่างประหยัดและคุ้มค่า)

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ

มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบ และมีความคิดรวบยอด

ตัวบ่งชี้ที่ 2 สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี – เสีย ความถูกต้อง – ผิด ระบุสาเหตุ – ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีปฏิบัติในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์ กลุ่มวิชาหมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์)

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล

ตัวบ่งชี้ที่ 2 รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 3 สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตนาที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุขและภูมิใจในผลงานของตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 3 สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่นร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)

ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีเจตนาที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีสมรรถภาพกายตามเกณฑ์มาตรฐาน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อนและบุคคลทั่วไป

ตัวบ่งชี้ที่ 4 รู้จักดูแลสุขภาพ และป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษและของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา
ไม่เสพสิ่งเสพติด และปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

4.3.2 มาตรฐานด้านครู ประกอบด้วย

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและ
กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอนและ
นำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครู
เพียงพอ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ครูมีความถนัด / ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีจำนวนครูตามเกณฑ์

4.3.3 มาตรฐานด้านผู้บริหาร ประกอบด้วย

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่าง
เป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีปรัชญา แผนพัฒนา / ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงาน

ของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการปฏิบัติตามแผน

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่าง

ต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการ

และทันต่อการใช้งาน

ตัวบ่งชี้ที่ 7 มีการบันทึกและรายงานการประเมินผล

ตัวบ่งชี้ที่ 8 มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจ และ

ปรับปรุงงาน

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

ในการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมมือ

จัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคคลในสถานศึกษา

และชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่าง

สม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับ

ธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด

วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษา

หาความรู้แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์

ใช้ ในการจัดการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของ

ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา

สุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา

ตัวบ่งชี้ที่ 7 ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและ

ความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน

ตัวบ่งชี้ที่ 8 มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและ

ต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 9 มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการไปเรียนของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีหลักสูตรและเนื้อหาของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีสื่อการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

4.4 มาตรฐานการศึกษาที่ได้รับการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพควรปรับปรุงของโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 3-4 ที่ผ่านการประเมินภายนอกรอบแรก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

รายงานสรุปผลการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รอบแรก พ.ศ. 2544-2548) จำแนกตามมาตรฐานและเขตพื้นที่การศึกษา 175 เขต โดยภาพรวมพบว่า โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ค่าเฉลี่ย 14 มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 47.80 มาตรฐานด้านผู้เรียน ที่อยู่ในระดับคุณภาพควรปรับปรุง ได้แก่ มาตรฐานที่ 4 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.29 มาตรฐานที่ 5 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 6.88 และมาตรฐานที่ 6 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 13.71 มาตรฐานด้านครู ที่อยู่ในระดับคุณภาพควรปรับปรุง ได้แก่ มาตรฐานที่ 22 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 28.00 มาตรฐานด้านผู้บริหาร ที่อยู่ในระดับคุณภาพควรปรับปรุง ได้แก่ มาตรฐานที่ 18 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 32.57 และมาตรฐานที่ 25 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 21.71 ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการประเมินภายนอกรอบแรกของโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 22 โรงเรียน

4.4.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิด ไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบ และมีความคิดรวบยอด

ตัวบ่งชี้ที่ 2 สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี – เสีย ความถูกต้อง – ผิด ระบุสาเหตุ – ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธี และมีปฏิภาณในการแก้ปัญหา และตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้องเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์ กลุ่มวิชาหมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์)

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล

ตัวบ่งชี้ที่ 2 รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 3 สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

4.4.2 มาตรฐานด้านครู

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอนและนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ

4.4.3 มาตรฐานด้านผู้บริหาร

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับ
ธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด
วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหา
ความรู้แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์
ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของ
ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา
สุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา

ตัวบ่งชี้ที่ 7 ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความ
รับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน

ตัวบ่งชี้ที่ 8 มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและ
ต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 9 มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความ
กระตือรือร้นในการไปเรียนของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นมีสื่อ
การเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีหลักสูตรและเนื้อหาของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับ
เป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีสื่อการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

5. รายชื่อโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 3-4 ที่ได้รับการประเมินภายนอก รอบแรก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2

รายชื่อโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 3-4 ที่ได้รับการประเมินภายนอกรอบแรก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รายชื่อ และขนาด โรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2

ที่	ชื่อ โรงเรียน	ขนาด โรงเรียน
1	โรงเรียนท่าคันโทวิทยาคาร	ใหญ่
2	โรงเรียนหนองศรีวิทยาการ	ใหญ่
3	โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร	ใหญ่
4	โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคม	ใหญ่
5	โรงเรียนลำปาววิทยาคม	กลาง
6	โรงเรียนหัวหินวัฒนาลัย	กลาง
7	โรงเรียนโนนสูงพิทยาคม	กลาง
8	โรงเรียนนาเชือกพิทยาคม	กลาง
9	โรงเรียนวังลิ้นฟ้าวิทยาคม	กลาง
10	โรงเรียนเขาพระนอนวิทยาคาร	กลาง
11	โรงเรียนคลองขามวิทยาคาร	กลาง
12	โรงเรียนเหล่ากลางวิทยาคม	กลาง
13	โรงเรียนดงมูลวิทยาคม	กลาง
14	โรงเรียนไทรรัตน์วิทยาคม	กลาง
15	โรงเรียนคำเจริญวิทยาคม	กลาง
16	โรงเรียนวังมนวิทยาคาร	กลาง
17	โรงเรียนมัธยมภูฮังพัฒนวิทย์	กลาง
18	โรงเรียนหนองบัวไชยวารพิทยาสรรค์	เล็ก
19	โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม	เล็ก
20	โรงเรียนจ้อยชัยวิทยาคาร	เล็ก
21	โรงเรียนดงกลางพัฒนศึกษา	เล็ก
22	โรงเรียนทรายมูลพิทยาคม	เล็ก

ที่มา : สารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2. ฝ่ายบริหารงานบุคคล 2548

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

สุพรรณ กิ่งมิ่งแฮ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารระบบคุณภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 พบว่าข้าราชการครู โดยรวมและจำแนกตามสถานภาพในโรงเรียน โดยรวมและรายชั้นตอนอยู่ในระดับดี 4 ชั้นตอน อยู่ในระดับพอใช้ได้ 3 ชั้นตอน ยกเว้นผู้บริหารเห็นว่ามี การปฏิบัติ 3 ชั้นตอนอยู่ในระดับดี และข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็กเห็นว่ามี การปฏิบัติ 2 ชั้นตอนอยู่ในระดับดี และข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลางเห็นว่ามี การปฏิบัติ 3 ชั้นตอนอยู่ในระดับพอใช้ได้ นอกจากนี้ครู – อาจารย์ เห็นว่ามี การปฏิบัติโดยรวมและรายชั้นตอน 4 ชั้นตอน อยู่ในระดับพอใช้ได้และการปฏิบัติ 3 ชั้นตอนอยู่ในระดับดี และข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดต่างกัน เห็นว่ามี การปฏิบัติ ตามกระบวนการบริหารระบบคุณภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและ 6 ชั้นตอน ไม่แตกต่างกัน แต่ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนามากกว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แก้วเวียง วิโรจน์รัตน์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับน่าพอใจ ยกเว้น โดยรวมด้านการกำหนดเป้าหมายอยู่ในระดับดี ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าการดำเนินงาน โดยรวมและรายด้าน 5 ด้านอยู่ในระดับดีและเห็นว่าการดำเนินงานด้านการจัดทำมาตรฐานโรงเรียนอยู่ในระดับน่าพอใจ และข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก

สิริลักษณ์ ค้อชากุล (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการควบคุมคุณภาพการศึกษาในระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อการศึกษาการดำเนินการควบคุมคุณภาพ การศึกษาในการระบบประกันคุณภาพการศึกษา ปัญหา และแนวทางในการแก้ปัญหาการควบคุมคุณภาพการศึกษาในระบบประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด วิธีการศึกษาใช้การสัมภาษณ์ การสังเกต การสำรวจรายการและบันทึกภาคสนาม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร

โรงเรียน หัวหน้างานแผนงาน หัวหน้าฝ่ายและหัวหน้าหมวดวิชา ครูปฏิบัติการสอน และ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษาในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในชั้นตอนที่หนึ่ง คือ การศึกษาและเตรียมการ พบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการตามชั้นตอนที่กรมสามัญศึกษา กำหนด จุดเด่นที่เป็นความสำเร็จ คือ ผู้บริหารได้สร้างการรับรู้ ความถนัด การยอมรับในความสำคัญจำเป็น ตลอดจนสร้างความเข้าใจในด้านต่างๆ ที่ทำให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน ชั้นตอนที่สอง คือ การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษา โดยยึดมาตรฐานการศึกษาของกรมสามัญศึกษา 26 มาตรฐาน 130 ตัวชี้วัด เป็นมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนได้มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษา โดยการแบ่งข้อมูลสารสนเทศออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต แต่ยังไม่ได้ครบทุกมาตรฐานการและตัวชี้วัด ส่วนการจัดทำธรรมนูญโรงเรียนมีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี มีแผนยุทธศาสตร์ มีแผนการดำเนินงานตามแผน และทำได้ค่อนข้างชัดเจน เป็นจุดเด่นของโรงเรียน โรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษาเพียงอย่างเดียว คือ มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน แต่ไม่ได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของฝ่าย หมวดวิชา งาน และมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากรเนื่องจากขาดความชัดเจนในการดำเนินการ ชั้นตอนที่สาม คือ การนำแผนการประกันคุณภาพอย่างหลากหลาย มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาแต่โรงเรียนยังขาดการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

2. ปัญหาในการควบคุมคุณภาพการศึกษาในระบบประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า บุคลากรบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินการ ไม่ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง แต่บุคลากรส่วนใหญ่ทำงานด้วยความกระตือรือร้น ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ทีมงานผู้บริหารมีความสามารถในการทำงาน ในด้านการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของฝ่าย หมวดวิชา งาน และมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากรยังไม่ชัดเจนในรูปแบบและวิธีการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน หรือตัวแทนจากชุมชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ฝ่ายบริหารขาดการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนได้แก้ปัญหาโดยการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เน้นการทำงานเป็นทีม กำหนดบทบาทหน้าที่ให้ตัวแทนชุมชนเข้าร่วมการดำเนินงานให้ชัดเจน จัดให้ความรู้เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ฝ่ายบริหารเอาใจใส่ในการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดและพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ได้ตามมาตรฐาน กำหนด และพัฒนา ไปสู่มาตรฐานการศึกษา

ศรียา มะโยธี (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา และศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย จากองค์ประกอบหลักการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา 3 ส่วน คือ ส่วนการควบคุมคุณภาพการศึกษา ส่วนการตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพและส่วนการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า

1. บุคลากรโดยรวมจำแนกตามสถานภาพ คือ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และ สหวิทยาเขต เห็นว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวม และในแต่ละส่วนอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นสหวิทยาเขตเทศรั้งสีมีการดำเนินส่วนการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก และสหวิทยาเขตศรีรัตนนครพิทย์และสหวิทยาเขตศรีพรเจริญ มีการดำเนินงานส่วนการควบคุมคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก
2. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสหวิทยาเขตต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมและส่วนการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาไม่ต่างกัน แต่บุคลากรในสหวิทยาเขตศรีพรเจริญเห็นว่า สหวิทยาเขตมีการดำเนินงานส่วนการควบคุมคุณภาพการศึกษามากกว่าสหวิทยาเขตสระเดช และบุคลากรใน สหวิทยาเขตเทศรั้งสี เห็นว่า มีการดำเนินงานส่วนการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษามากกว่า สหวิทยาเขตท่าบ่อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อเทคโนโลยี บุคลากรไม่ได้ศึกษาดูงานการประกันคุณภาพการศึกษา ขาดการติดตามงานที่เป็นระบบ และไม่ต่อเนื่อง ขาดการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน ขาดการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน ขาดการจัดนิทรรศการการแสดงผลงาน และไม่มี การสรุป และจัดทำรายงานผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

สวาท สารกาญจน์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า

1. ข้าราชการโดยรวมและจำแนกตามขนาดของโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนเห็นว่ามี การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด นครราชสีมา โดยภาพรวมและ 5 ขั้นตอนอยู่ในระดับปานกลาง และมีการดำเนินงานในขั้นการ ศึกษาและเตรียมการ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้าราชการในกลุ่มโรงเรียนที่ 1

กลุ่มโรงเรียนที่ 4 และกลุ่มโรงเรียนที่ 5 เห็นว่ามีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในชั้น การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก

2. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับกลุ่มโรงเรียน ที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและ 5 ขั้นตอนอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่ มีปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวในชั้นการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ข้าราชการครูในโรงเรียน ขนาดต่างกัน เห็นว่ามีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและรายขั้นตอน ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้าราชการครูในกลุ่มโรงเรียนต่างกันเห็นว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษา โดยภาพรวมและ 5 ขั้นตอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ใน ขั้นตอนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา 3 อันดับแรกของแต่ละชั้นตอนมีดังนี้ ชั้นตอนการศึกษาและการเตรียมการ คือ บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษา บุคลากรไม่เพียงพอและ เวลาในการปฏิบัติงานไม่เหมาะสม แนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ การจัดอบรมและให้ความรู้ ในรูปแบบต่างๆ การนิเทศอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และการอุทิศเวลาให้มากขึ้น ชั้นตอนการ วางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา คือ บุคลากรมีคาบสอนมาก บุคลากรไม่เพียงพอ และ การวางแผนงานไม่เหมาะสม แนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ การจัดอบรม ให้ความสำคัญ การจัดงบประมาณ สนับสนุนในการวางแผน และแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง ชั้นการ นำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ คือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดวัสดุอุปกรณ์ ขาดงบประมาณ และเวลาไม่เหมาะสม แนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ จัดการอบรม ประชุม ชี้แจง จัดระบบงานให้มีคุณภาพและอุทิศเวลาให้กับทางราชการ ชั้นตอนการตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพการศึกษา คือ ขาดการติดตามและตรวจสอบที่ีขาดความต่อเนื่อง และบุคลากร ไม่ให้ความสำคัญในการเรียนการสอนด้านคุณภาพ แนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ มีการติดตาม การทำงาน มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และจัดการอบรมประชุมชี้แจง ชั้นการพัฒนาและ ปรับปรุงมาตรฐาน คือ กรรมการขาดความรู้ความเข้าใจ เวลาไม่เหมาะสม และขาดบุคลากร แนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ การจัดอบรมให้ความรู้ สร้างความตระหนักให้กับบุคลากร ขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ครูและบุคลากร ไม่ให้ความสำคัญกับการประเมิน และขาดงบประมาณ แนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ สร้างความเข้าใจ อบรมชี้แจงให้ความรู้ และเพิ่มบุคลากร

ปารีชาติ วรวิติ (2545 : 112 - 115) ได้ศึกษากระบวนการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า

1. ด้านกระบวนการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาในระบบการประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ในขั้นตอนที่หนึ่ง คือ การศึกษาและเตรียมการพบว่าทุกโรงเรียนได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กรมสามัญศึกษากำหนด มีการตั้งคณะทำงานศึกษาและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ตามที่กรมสามัญศึกษาแนะนำ มีการสร้างการรับรู้การยอมรับในความจำเป็น และความพร้อมในด้านต่างๆ โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาคุณภาพ ขั้นตอนที่สอง คือ การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่าโรงเรียนทุกโรงมีการดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษา โดยยึดมาตรฐานการศึกษาของกรมสามัญ 26 มาตรฐาน 130 ตัวชี้วัด มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษา โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ส่วนการจัดทำธรรมนูญโรงเรียนมีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาแต่ไม่ได้ดำเนินการทุกโรงเรียน เนื่องจากขาดความชัดเจนในการดำเนินการ ขั้นตอนที่สาม คือ การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนแต่ละแห่งได้พยายามสร้างความเข้าใจกับบุคลากร มีการพัฒนาบุคลากรอย่างหลากหลาย มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา แต่ยังขาดการนิเทศกำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านปัญหาในกระบวนการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า บุคลากรบางคนไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินงานไม่กระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง แต่โรงเรียนส่วนใหญ่มีทีมงานที่ทำงานอย่างจริงจังผู้บริหารให้การสนับสนุนในการทำงาน ในการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของฝ่ายหมวดงานและมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคคล โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความชัดเจนในรูปแบบและวิธีการ ในส่วนของคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการดำเนินงานฝ่ายบริหารขาดการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนดำเนินการแก้ไขโดยให้บุคลากรลงมือปฏิบัติจริง และเน้นการทำงานเป็นทีม ให้ตัวแทนชุมชนมีความรู้เรื่องการศึกษาและเข้าร่วมการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งฝ่ายบริหารทำการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ได้ตามที่มาตรฐานกำหนด

ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีกระบวนการดำเนินงานตามขั้นตอนที่กรมสามัญศึกษากำหนดให้ แต่ยังไม่ครบทุกองค์ประกอบเนื่องจากส่วนใหญ่ยังขาดความชัดเจนใน

รูปแบบและวิธีการ สำหรับปัญหาในกระบวนการดำเนินงานเกิดจากบุคลากรบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนแต่ละแห่งได้ดำเนินการแก้ไข โดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการและลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้เป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนด

ณรงค์ ศรีมารธณ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า

1. การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จำแนกตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาแต่ละด้าน ดังนี้คือ มาตรฐานด้านผลผลิตมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง มาตรฐานด้านกระบวนการมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มาตรฐานด้านปัจจัยมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายบริหารกับ ข้าราชการครูสายปฏิบัติการสอน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุญก่าย ฉิมกุล (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า

1. ข้าราชการครูโดยรวม และจำแนกตามสภาพและขนาดของโรงเรียน เห็นว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ยกเว้น ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ครูผู้สอนเห็นว่าการดำเนินงานด้านการรายงานคุณภาพการศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และครูใน โรงเรียนขนาดกลาง เห็นว่า มีการดำเนินงานด้านการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ข้าราชการครูที่สถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่ามี การปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการคุณภาพความเหมาะสมมากกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับขนาดโรงเรียน ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน

มานิตย์ สนิทบรรเลง (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเตรียมตัวของโรงเรียน เพื่อรองรับ การประเมินภายนอกในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ระดับการเตรียมตัวของโรงเรียนเพื่อรองรับการประเมิน ภายนอกในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัด หนองคาย รายด้านและ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบระดับการเตรียมตัว ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างกัน มีการเตรียมตัวเพื่อรองรับการประเมินภายนอกโดยรวม มีการเตรียมตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ด้านการเตรียมบุคลากร และด้านการสร้างความเข้าใจไม่แตกต่างกัน

สายันต์ มูลทาทอง (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ.2541 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มาตรฐานด้านปัจจัยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางส่วนมาตรฐาน ด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผลผลิต มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. เมื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยภาพรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง มีระดับปฏิบัติ แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีเพียงด้านเดียว คือ ด้านปัจจัยที่โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับปฏิบัติ แตกต่างจากทั้งโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

3. ปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่า ครูเกณฑ์ที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรม เนื่องจากอายุการใช้งานนานหลายปี โรงเรียนขาดการวัดและประเมินผลและไม่นำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน นักเรียนขาดความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ

4. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน คือ รัฐพึงจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการสร้างและซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบและครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่างๆ หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต้องส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักและวิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมสนับสนุนให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

ศุภมิตร ชูศิริวงศ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมในการรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพร้อมในการรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และคณะกรรมการประเมินในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวม รายด้าน และรายมาตรฐาน 14 มาตรฐาน เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของบุคลากรการศึกษาที่มีสถานภาพ และขนาดโรงเรียนต่างกัน พบว่า บุคลากรการศึกษาทุกสถานภาพในโรงเรียนทุกขนาดเห็นว่า โรงเรียนมีความพร้อมในการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอก อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวม รายด้าน 3 ด้าน และรายมาตรฐาน 14 มาตรฐาน เช่นเดียวกัน

2. ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ เห็นว่า โรงเรียนมีความพร้อมโดยภาพรวมและรายด้าน 3 ด้าน 3 ด้าน คือด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการและด้านปัจจัย ในการรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอก มากกว่าคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. บุคลากรการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เห็นว่า โรงเรียนมีความพร้อมโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการและด้านปัจจัย ในการรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบุคลากรการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง เห็นว่า โรงเรียนมีความพร้อมดังกล่าวมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนบุคลากรการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

เทพรังสรรค์ สุวรรณโท (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบแรก ของโรงเรียนที่เปิดทำการสอนในช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบแรกของโรงเรียนที่เปิดทำการสอนในช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการเตรียมความพร้อม พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สังคม ทินาวัดน์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาโดยภาพรวม และรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านมาตรฐานของการบริหาร ด้านมาตรฐานของครู และด้านมาตรฐานของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

2. โรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงานประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาทั้ง โดยภาพรวมและรายด้านมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน

เวียงชัย ราชฤทธิ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3,4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2546 ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของ สทศ. ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3,4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2546 โดยภาพรวม พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับ มาก ยกเว้น 4 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 4,5,6 และ 24 มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ระดับการดำเนินงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พบว่า โดยภาพรวมและรายมาตรฐาน พบว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับ มาก ในโรงเรียนขนาดกลาง พบว่า โดยภาพรวมและรายมาตรฐานพบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ยกเว้น 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 4, 5, 6 และ 8 ได้ดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ในโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โดยภาพรวมและรายมาตรฐาน พบว่า ได้ดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ยกเว้น 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 4,5,6 และ 24 มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพ การศึกษา ของ สมศ. ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3,4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2546 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า โดยภาพรวมพบว่า ระดับการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของ สมศ. ไม่แตกต่างกัน ทางสถิติ เมื่อพิจารณาตามมาตรฐาน พบว่ามีระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของ สมศ. แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 14 มาตรฐาน คือ 4, 5, 6, 8, 12, 15, 16, 17, 19, 20, 23, 24 และ 27 ส่วนมาตรฐานอื่นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า มาตรฐานที่ 4, 5, 6, 8 และ 12 โรงเรียน ขนาดใหญ่ แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาตรฐานที่ 14, 16, 17, 19 และ 20 โรงเรียนขนาดกลาง แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่และ โรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาตรฐานที่ 15, 23, 24 และ 27 โรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนมาตรฐานอื่นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

สมบัติ เทพวรรณ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีระดับความคิดเห็นในระดับมาก โดยด้านผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดด้านกระบวนการมีความคิดเห็นในระดับมาก และด้าน ปัจจัยมีความคิดเห็นในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แตกต่างกันทุกคู่ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน

สรรพศิริ จันทร์ทอง (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3-4 จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบแรก ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3-4 จังหวัดมหาสารคามโดยรวมมีการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มมาตรฐาน พบว่าทุกด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มาตรฐานเกี่ยวกับครูผู้สอนมาตรฐานเกี่ยวกับ

ผู้เรียนและ มาตรฐานเกี่ยวกับผู้บริหาร และเมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนพบว่า โรงเรียนทุกขนาดโรงเรียนมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากเช่นกัน เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานพบว่า

1.1 มาตรฐานเกี่ยวกับผู้เรียน ทุกมาตรฐานมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัยสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนสุนทรีย์ภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะดนตรีและกีฬา และมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

1.2 มาตรฐานเกี่ยวกับครู ทุกมาตรฐานมีการดำเนินงานอยู่ระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ คือ มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ ตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ

1.3 มาตรฐานเกี่ยวกับผู้บริหาร ทุกมาตรฐานมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ คือ มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

2. โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3-4 จังหวัดมหาสารคาม ที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลางมีการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนที่เหลือไม่แตกต่างกัน ส่วนมาตรฐานเกี่ยวกับครูผู้สอน และมาตรฐานเกี่ยวกับผู้บริหาร แตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ศุรพล สี่มา (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนหนองไผ่วิทยานุสรณ์ อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ พบว่าการศึกษาและการเตรียมการครู-อาจารย์ไม่ได้ศึกษาแนวคิด รูปแบบ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา จึงไม่มีความรู้ความเข้าใจตระหนักในคุณค่าและความสำคัญ ถือว่าเป็นภาระงานเพิ่มเติมจากงานประจำที่มีอยู่เดิม การวางแผนงานประกันคุณภาพการศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำ และพิจารณาและยังไม่ได้เผยแพร่สร้างความเข้าใจ ความตระหนัก ความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงาน การนำแผนงานประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ไม่ได้ทบทวนสร้างความเข้าใจร่วมกัน เป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้าและผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา หลังจากได้ดำเนินการพัฒนาตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2 วงรอบ โดยใช้กิจกรรมฝึกอบรม การประชุม

เชิงปฏิบัติการ การประชุมชี้แจง การประชุมกำกับติดตาม การมอบหมายหน้าที่ที่ปฏิบัติ และการนิเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคือ ด้านการศึกษาและการเตรียมการพบว่า บุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการประกันคุณภาพ การศึกษามากขึ้น ด้านการวางแผนงานประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐาน และสารสนเทศทางการศึกษาครบทุกด้าน และมีเอกสารคุณภาพตามเกณฑ์ ด้านการนำแผนงานประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ พบว่า มีการทบทวนสร้างความเข้าใจร่วมกันและพัฒนาบุคลากรจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และมีการนิเทศ กำกับติดตาม ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา พบว่า มีการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบและประเมินผล มีการจัดทำเอกสารสรุปรายงานผลตรวจสอบ (รายงานประเมินตนเอง :SSR) ด้านการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐาน การปฏิบัติงาน พบว่า ด้านการเตรียมรับการประเมินภายนอก พบว่า มีข้อมูลสารสนเทศของ การดำเนินการประกันคุณภาพศึกษาและบุคลากรมีความพร้อมที่จะได้รับการประเมินจากองค์กร ภายนอก

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในประเทศ สรุปได้ว่า การจัดทำธรรมนูญ โรงเรียน เป็นขั้นตอนหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดทำขึ้นเพื่อเป็น แผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพเพื่อให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็น กลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการ การดำเนินการตามแนวทางปฏิรูป การศึกษาของโรงเรียน ส่งผลให้โรงเรียนได้พัฒนาคุณภาพการศึกษาตามศักยภาพที่แท้จริง ผู้ปกครอง ชุมชนมีโอกาสนับสนุนและร่วมมือกับบุคลากรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ในแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอกต่อไป

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

มาสเตอร์สัน (Masterson. 1985 : 2879) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครู และผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานที่เป็นจริงและในอุดมคติของผู้บริหาร สถานศึกษา โดยสำรวจความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา และการให้ความสำคัญ ในการปฏิบัติงานประจำวันของผู้บริหารคาดว่าจะปฏิบัติ พบว่า ครูผู้สอนและผู้บริหารมีความคิดเห็น เหมือนกันว่า การปฏิบัติงานในปัจจุบัน ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ การประเมินผล การเรียนของนักเรียน และการจัดหาทรัพยากรที่ต้องการ ครูผู้สอนและผู้บริหารเห็นว่าหน้าที่

ในการประเมินผลของคณะครู การสร้างบรรยากาศในองค์กร ความเป็นผู้นำของผู้บริหาร และ การสื่อสารของผู้บริหารเป็นสิ่งที่ควรสนใจมากยิ่งขึ้น

สมิธ (Smith. 1991 : 2228 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของระบบโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในมลรัฐจอร์เจีย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน คือ การวัด ผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ การจัดบรรยากาศทางวิชาการและการมีผู้นำที่เข้มแข็ง ขณะเดียวกันก็พบว่า การตั้งความหวังไว้สูง และความร่วมมือช่วยเหลือกัน มีความสัมพันธ์ทางลบกับประสิทธิภาพของโรงเรียน

ดอนดีโร (Dondero. 1993 : 115) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการ โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู ประสิทธิภาพของโรงเรียน และความพึงพอใจในผลการศึกษาพบว่า การจัดการ โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีการจัดการ โรงเรียนตามข้อเสนอแนะของครูผู้ร่วมงาน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการกำหนดกฎระเบียบในการปกครองตนเอง พบว่าครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมีความสุข รอบคอบ โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้การที่ครูมีโอกาสได้ร่วมกันตัดสินใจ พบว่ามีความสัมพันธ์ในด้านบวกกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

เชียฮาน (Sheahan. 1997 : 5811 - A) ได้ศึกษากระบวนการรับรองวิทยฐานะและ คำนียามของคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งในปัจจุบันนักกฎหมาย นักการศึกษา ประชาชนทั่วไปให้ความสนใจเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษามากยิ่งขึ้น การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์ถึงมีโครงสร้างเกี่ยวกับความคิดเห็น และเจตคติของผู้บริหารชั้นนำในสถาบันรับรองวิทยฐานะการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน 20 คน โดยได้กำหนดประเด็นปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของสถาบัน และกระบวนการรับรองวิทยฐานะสำหรับผู้บริหารชั้นนำแสดงความคิดเห็น ดังนี้

1. ผู้บริหารชั้นนำในสถาบันอุดมศึกษามีกระบวนการกำหนดค่านียาม คุณภาพในการจัดการศึกษาของสถาบันอย่างไร
2. องค์ประกอบของคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถาบัน มีอะไรบ้าง และ
3. คำนียามคุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันหรือไม่

อย่างไร เมื่อพิจารณาตามหน่วยงานระดับเขตกับองค์กรรับรองวิทยฐานะ

ผลการศึกษาได้สรุปเป็นประเด็นเพื่อนำไปสู่การอภิปราย 5 ประเด็น คือ

1. บทบาทของสาธารณชนในการกำหนดวินิจัยและตรวจสอบกระบวนการรับรองวิทยฐานะคุณภาพการจัดการศึกษาในสถาบันระดับอุดมศึกษา

2. การรับรองวิทยฐานะเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดในการประกันคุณภาพการศึกษาในอเมริกา เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ดำเนินงานโดยกลุ่มสถาบันด้วยกันและทำให้เกิดการผลักดันในสถาบันต่างๆ ที่ดำเนินการประกันคุณภาพได้ด้วยความสมัครใจ
3. การประกันคุณภาพการศึกษาต้องกำหนดการเรียนของผู้เรียนเป็นเกณฑ์ชัดเจนมากกว่าเกณฑ์อื่นๆ
4. ประชาคมอุดมศึกษาต้องให้รัฐบาลกลางแห่งรัฐเข้ามามีบทบาทในการกำหนดค่านิยม
5. คุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นแนวความคิดที่ละเอียดอ่อนและเข้าใจยาก

บอยล์ และบาวเด็น (Boyle and Bowden. 1997 : 111) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยการนำเสนอรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษารูปแบบหนึ่งสำหรับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย รูปแบบดังกล่าวได้กลั่นกรองมาจากแนวคิดสำคัญในวรรณกรรมทั้งหลายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งวัฒนธรรมและการปฏิบัติของการอุดมศึกษา ปรากฏว่า รูปแบบนี้มีการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องในการเรียนรู้ของนักศึกษา ณ ศูนย์ประกันคุณภาพ และมีการปรับปรุงดีขึ้นในด้านองค์ประกอบของค่านิยมในสถาบันการประเมินและการพัฒนาคณาจารย์ การประเมินหลักสูตรความรับผิดชอบ และนโยบายและโครงสร้างที่สามารถทำให้เปลี่ยนแปลง

นิวบี้ (Newby. 1998 :88) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานคุณภาพทั่วทั้งองค์กรในโรงเรียนประถมศึกษาโดยเปรียบเทียบระหว่าง 4 โรงเรียนที่ใช้หลัก TQM และ 4 โรงเรียนที่ไม่ใช้หลัก TQM ในการบริหารงาน ผู้วิจัยใช้ข้อมูลทั้งด้านคุณภาพและด้านปริมาณปรากฏว่าด้านปริมาณทำให้ทราบว่ามีความแตกต่างกัน 3 แห่ง แห่งแรกแตกต่างกันในเรื่องการฝึกการตอบสนอง แห่งที่ 2 แตกต่างกันในเรื่องความต้องการของผู้ปกครองและนักเรียนและสิ่งที่เขาพอใจกลายเป็นมาตรการวัดคุณภาพ แห่งที่ 3 แตกต่างกันในเรื่องคุณภาพ ส่วนอีกแห่งที่ไม่แตกต่างกัน พบว่า 29 % ของโรงเรียนที่ใช้ TQM และ 31 % ไม่ใช้ TQM กำลังประสบความตกต่ำข้อมูลเชิงคุณภาพสะท้อนให้เห็นว่าผู้ถูกวิจัยมีความพึงพอใจกับงานที่ทำอยู่ในระดับต่ำทั้ง 2 กลุ่ม มีความต้องการที่จะเป็นอยู่มากและข้อมูลเชิงคุณภาพยังสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณที่เกี่ยวกับความต้องการ และความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียน โรงเรียนที่ใช้หลัก TQM ในการบริหารจะให้ความสนใจกับความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียน แต่กลับสนใจในเรื่องผลการสอบ ระเบียบวินัย และหลักการสอนเบื้องต้นเกี่ยวกับธรรมชาติพื้นฐาน

เนวิลล์ (Neville, 1999 : 963-A) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการประกันคุณภาพ การศึกษาและการวางแผนปรับปรุง โรงเรียนของคณะกรรมการการศึกษาแห่งรัฐอิลลินอยส์อันเป็น กรอบสำหรับการวางแผนการปรับปรุง โรงเรียนของรัฐการศึกษาได้หาทางกำหนดขอบเขตที่ นักการศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนปรับปรุง โรงเรียนอันเป็นวิธีที่จะให้ได้รับความ สำเร็จในการปรับปรุงโรงเรียนของตน โครงการศึกษาคั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ระยะ แต่ละระยะ มีวิธีดำเนินการต่างกันตามขั้นตอนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษา ปรากฏดังนี้

1. มีกิจกรรมที่สัมพันธ์กับ โปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผน ปรับปรุงโรงเรียนมากขึ้น

2. กรอบงานของกิจกรรมไม่ได้ทำให้วาระทางเทคนิคของการวางแผนการปรับปรุง สำหรับ โรงเรียนเหล่านี้ก้าวหน้าขึ้นไป

3). การสนทนาเกี่ยวกับหลักสูตรซึ่งสัมพันธ์กับกิจกรรมการสังเกตเพื่อนร่วมงาน และสัมพันธ์กับโอกาสนั้น ได้รับการสนับสนุนจากการเข้าเกี่ยวข้องกับ โปรแกรมการประกัน คุณภาพการศึกษาและการวางแผนการปรับปรุง โรงเรียนแต่ไม่มีหลักฐานยืนยันว่า โปรแกรมนี้ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอย่างกระฉับกระเฉง

4. บทบาทของคณะกรรมการทดสอบด้วยแบบทดสอบมาตรฐานในระบบโรงเรียน ชิคาโกอันเป็นตัวบ่งชี้เบื้องต้นของการปรับปรุง โรงเรียนนั้นนับว่ามีนัยสำคัญ

5. ภาพลักษณ์ของคณะกรรมการการศึกษาแห่งรัฐอิลลินอยส์ได้ปรับปรุงดีขึ้นใน ที่ตั้งของโรงเรียนเหล่านี้แต่ละโรง อันเป็นผลของลักษณะและการนำการริเริ่ม โครงการความ รับผิดชอบนี้ไป

บั๊ก (Bugg, 2001 : 4330-A) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการประกันคุณภาพ การศึกษาและการวางแผนปรับปรุง โรงเรียนของคณะกรรมการการศึกษาแห่งรัฐอิลลินอยส์อันเป็น ตัวช่วยในการพัฒนากระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เป็นระบบใน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ของรัฐในการศึกษาได้หาทางกำหนดขอบเขตที่โรงเรียน 2 โรงเรียนได้ใช้โปรแกรมประกันคุณภาพ การศึกษา ซึ่งเป็นวิธีการที่จะทำให้ทราบกระบวนการปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง แบ่งการ ดำเนินการศึกษาดังออกเป็น 3 ระยะ แต่ละระยะใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ ข้อมูลต่างกัน ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ก่อนนำโปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนการปรับปรุง โรงเรียนเข้ามาใช้ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั้ง 2 โรงเรียนนั้นไม่เคยมีโครงสร้างที่จัดทำ ขึ้นอย่างเป็นทางการเพื่อปรับปรุงโรงเรียนมาก่อน

2. ในขณะที่โรงเรียนในชนบทสามารถใช้กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา อันเป็นตัวช่วยในการพัฒนาโครงสร้างการปรับปรุงโรงเรียนซึ่งจัดทำขึ้นอย่างเป็นทางการได้แล้วนั้น โรงเรียนในเมืองยังไม่สามารถนำวิธีการดำเนินงานดังกล่าวมาใช้ให้ประสบความสำเร็จ

3. โปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษาส่งผลทางบวกต่อกลยุทธ์การสอนที่ใช้ในโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียน

4. ถึงแม้ว่าโปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษาจะปรากฏว่าประสบความสำเร็จในการช่วยเหลือโรงเรียนในด้านการบอกลักษณะของประเด็นปัญหาการปรับปรุงโรงเรียน แต่อาจจะถูกโต้แย้งได้ว่าในสภาพแวดล้อมบางสภาพอาจจะไม่มีการจัดทำโครงสร้างเพื่อให้โรงเรียนได้กล่าวถึงปัญหาดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จได้

5. กรอบงานการประกันคุณภาพการศึกษามีศักยภาพมากพอที่จะช่วยให้โรงเรียนได้พัฒนาวัฒนธรรมการปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ได้อย่างไรก็ดี ผลการศึกษายังพบด้วยว่าไม่มีตัวแปรต่างๆ เช่น ภาวะผู้นำ และทรัพยากรด้านการเงิน กระบวนการนี้จึงยังไม่เพียงพอที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการหนึ่งที่จะสร้างศรัทธาความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและชุมชนว่าสถานศึกษามีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานเป็นสากลซึ่งกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในหน่วยงานเป็นสำคัญรวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ตัวบ่งชี้ความสำเร็จคือผู้เรียน ถ้าผู้เรียนมีคุณภาพ หรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษา และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมนั้น แสดงว่า การดำเนินการด้านการประเมินคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย ดังนั้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีมาตรฐานและคุณภาพทัดเทียมกันทั่วประเทศต้องมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มีการทบทวน ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีการรับรองประเมินคุณภาพการศึกษา